

SIYOSIY ELITA REKRUTATSIYASI

Shukurov Hasanboy

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti Siyosatshunoslik yo'nalishi

3- kurs talabasi

Anotatsiya: Ushbu maqolada Siyosiy elita tushunchasi va uning rekrutatsiyasi aytib o'tilgan. Hamda siyosiy elita rekrutatsiyasi o'z ichiga nimalarni oladi, va nimalardan iboratligi ochib berildi.

Kalit so'zlari: Elita, Rekrutatsiya, soha, ma'naviyat, tashkilot, hukumat, hokimiyat, xodim va potensial.

Siyosiy elita rekrutatsiyasi, siyosiy hukumat tashkilotlarida yuqori darajadagi vazifalarga ega bo'lish uchun yuqori potensialga ega bo'lgan, ma'naviy va sohalik bilimlarga ega kishilarni tanlash va ularga tayyorlash jarayoni hisoblanadi. Bu, siyosiy tashkilotlar va hokimiyat uchun qadriy xodimlarni topish, o'qitish va ularga yuqori darajali vazifalarda ishlab chiqarishni maqsad qiladi.

Siyosiy elita rekrutatsiyasi, siyosiy qadriyat, tajriba, bilim va istiqbolni ko'rsatish, shuningdek, siyosiy va axborot texnologiyalari sohasidagi yangi xossalarni o'rganishni talab qiladi. Bu jarayon, siyosiy hukumat, siyosiy partiyalar yoki boshqa siyosiy tashkilotlar uchun eng mas'uliyatli vazifalarni bajarishlari hayotiy ahamiyatga ega bo'lgan insonlarni tanlashda va ularga yuqori darajali hodim bo'lishlari uchun talab qilinadigan rivojlanishni tayinlaydi.

Siyosiy elita rekrutatsiyasi, o'z ichiga siyosiy maqsadlarga ega bo'lgan insonlarni tanlash, ularning siyosiy tajribalarini, ilmiy bilimlari va qobiliyatlarini tahlil qiladi. Buning natijasida, siyosiy hokimiyat organlari, siyosiy partiyalar yoki boshqa siyosiy tashkilotlar o'zlariga xos maqsadlarni yo'qotish uchun rivojlanadi. Bu jarayonning muhim qismi siyosiy hukumat tizimi va siyosiy tizimining rivojlanishi uchun muhim vazifani bajaradi.

"Elita" deyilgan ifoda, o'zining so'nggi manzilining kuchli, eng xavfsiz, eng rivojlanadigan yoki eng ma'naviy yoki huquqni qadrlashgan kishilardan tashkil topgan guruhni anglatadi. Elitaning a'lochisi ko'proq bilim va tajribaga ega, do'stlarning o'rtasida kuchli aloqa bilan belgilanadi.

Elitaning a'zolari odatda siyosat, madaniyat, texnologiya, biznes, ilm-fan va boshqa sohalarda rahbariyat ko'rsatadigan. Elitar odamlar, ko'z-ko'zlik hujumdan yoki siyosiy kuzatishlardan qat'iy nazarlar bilan qutqarila oladigan yoki o'zlarining so'zlarini eshituvchanlarning ehtiyojij ko'rinishida ko'rsatadigan insonlardan tashkil topgan.

Siyosiy elita rekrutatsiyasi esa siyosiy tizimda yangi potentsial liderlarni aniqlash, ularga kerakli resurslarni taqdim etish va ularga taqdim etilgan vazifalarni ado etish jarayonidir. Bu jarayonda, yuqori malakali, siyosiy tajribaga ega bo'lgan, jamoatni jalb qilishi mumkin liderlarni tanlash va ularni hukumat organlari yoki siyosiy tashkilotlar bilan hamkorlikda faol siyosiy faoliyatga jalb qilish maqsadga qarab olib boriladi.

Siyosiy elita, odatda madaniy, ilmiy va siyosiy bilimga ega bo'lgan, jamoatni rivojlantirish va uning maslahatlarida ishtirok etishni talab qiladigan insonlardan iborat bo'ladi. Siyosiy elita shakllantirishning bir qismi tarbiya, ta'lim va ma'naviyat tizimlarining tashkil etilishi orqali amalga oshiriladi. Bunda, sog'liqni saqlash va ta'lim muassasalari, oliy ta'lim, kasb-hunar kollejlari, akademiyalar va boshqa o'quv markazlari kabi tashkiliyotlar orqali insonlarga siyosiy bilim, nazariya va amalni o'zlashtirish imkoniyati yaratiladi.

Boshqa bir yo'nalishi esa, siyosiy elita shakllantirish qadriyat, adolatli bilim va tajriba ekanligi uchun faol siyosiy faoliyatda bulgan shaxslarni tanlash va ularga keng ko'lamlil qo'llab-quvvatlashdan iborat. Bu, siyosiy partiyalar, tadqiqot markazlari, siyosiy tashkilotlar yoki hokimiyat organlari tomonidan amalga oshiriladi va davlatning qadriy vazifalarini bajaruvchilarning siyosiy rivojlanishiga katta e'tibor beriladi.

Ikkinchisi, siyosiy elita shakllantirishning jarayonida media va axborot vositalari o'z vazifasini bajaradi. O'zara hamkorlikda ishlaydigan alohida siyosiy fikr-mulohazalarni, ko'rgazmalar odejilari va siyosiy guruhlarini kengaytirish, hamma narsani zamonaviy siyosiy muhitda to'g'ri o'ylash saqlaydi. Buning natijasida, siyosiy rivojlanish jarayonida tashkiliy va ma'naviy zaryad qudrati shakllanadi va jamiyat regular rivojlanadi.

Rekrutatsiya, biror tashrif buyuruvchini, tizimga, kompaniyaga yoki tashkilotga qabul qilish va uning ish joyiga topshirish jarayoni sifatida ta'riflanadi. Bu jarayon odatda yangi xodimlarni ajratish, tanlash, tekshirish va ularga ishga qabul qilishni o'z ichiga oladi.

Rekrutatsiya jarayonida oddiylik bilan marketing prinsiplari, xodimlar poiski, rivojlanishi va saqlanishi masalalari, ma'lum bir tadbirkorlik davlat organlarida qabulni kengaytirish va boshqalar masalalar keng asoslanadi. Yukori sifatli rekrutlarni topish, ularga ilmiy ixtisoslik mujassamlari (mezon) berish, yangi buyurtmalar va sotib olish tizimini tashkil etish, natijada, tashkilot qobiliyati va samaradorligini yanada oshirishda katta ro'l o'ynaydi.

Keyingi yangi xodimni qabul qilishning turli bosqichlari uchun rekrutatsiya kompaniyalari odatda raqobatbardosh sotish, marketing bo'yicha bo'tqichdagi xizmatlar, amaliyotlar, yangi xodimlarni rekrutlarni mavjud xodimlarga tanitishni o'z ichiga oladi. Rekrutatsiya jarayonida psixologik testlar, intervyu, ma'lumotlarni tekshirish va ingliz tilini o'rtacha ishlash bilan bog'liq protsesslar o'tkazib, yangi kishini

ishga qabul qilishda o'z maqsadlariga erishadigan yuqori malakalarga ega bo'lishadi.

Adabiyotlar:

Boboev X. "Avesto" – Sharq xalqlarining bebaho yodgorligi "Avesta" – Bessennoe bogatstvo narodov Vostoka // Toshkent moliya instituti. – Toshkent, 2004. – 56 b.

Djuraev R.X. va boshqalar. Pedagogik atamalar lug'ati. Toshkent, 2008. 135-b.

Maklakov A.G. *Общая психология* // Seriya «Uchebnik novogo veka». – SPb.: Piter, 2001. – 592 s. ISBN 5-272-00062-5.

Mustaqillik. Izohli ilmiy-ommabop lug'at // – Toshkent: "Sharq", 2000. – 269 b.

Мачулис В.В. Роль новых информационных технологий в обеспечении преемственности естественнонаучного образования в средней и высшей школе // дисс.рсл.ру. – М.: РГБ, 2003. –152 с.

Mamutov U.B. Kasbiy pedagogik ta'lim tizimi uzviyligi va uzluksizligini ta'minlash masalalari // Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Toshkent, 2006. – 155-157 b.

Mirzaxmedov M.A., Narmanov A.J. Uzluksiz ta'lim tizimida yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish // Uzluksiz ta'lim ilmiy -uslubiy jurnal. – Toshkent, 2004. – № 5. – 46-55 b.

Nazarov Q.N., To'ychiev B., Xaydarov X., O'tamurodov A., To'xtarov I., To'raev Sh. *Ijtimoiy falsafa* // O'quv qo'llanma. – Toshkent, 2008. – 235 b.

Спенсер Г. Политические сочинения: в 5 томах. 3-е изд. // – Челябинск: Социум, 2020. – Т.3. История политических институтов. – 426 с.

Сазонова З.С. Интеграция образования, науки и производства как методологическое основание подготовки современного инженера // Автореферат док. канд. наук. – Казань, 2008. – С 18.

Спенсер Г. Политические сочинения: в 5 томах. 3-е изд. // – Челябинск: Социум, 2020. – Т.3. История политических институтов. – 426 с.

Smend, Rudolf. In: Kürschners Deutscher Gelehrtenkalender // Biobibliographisches Verzeichnis deutschsprachiger Wissenschaftler der Gegenwart. Ausgabe. – Gruyter, Berlin, 2016. – Z. 28.

Xasanboev J.J., To'raqulov X.A., Xaydarov M.E., Xasanbaeva O.U. Pedagogika fanidan izohli lug'at. O'zbekiston Respublikasi FA «Fan» nashriyoti, 2006 y. 238-b.